

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 724

Archeologienota Bernard De
Vadderlaan te Kapellen (Antwerpen)
Programma van Maatregelen

BORIS HOREMANS

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2021
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Niels Janssens & Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

In het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de aanleg van een nieuwe riolering aan de Bernard De Vadderlaan te Kapellen, werd door ADEDE bvba een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota met uitgesteld traject.

Het doel van dit onderzoek is driedelig. Allereerst wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Vervolgens wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten slotte wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Op basis van beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan-of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

Het digitaal hoogtemodel van Vlaanderen geeft aan dat het projectgebied zich net ten westen van de overgangszone van twee duidelijk te onderscheiden geomorfologische eenheden bevindt. Ten westen bevinden zich de lagergelegen Scheldepolders (waarbinnen het projectgebied gesitueerd is) en ten oosten de hoger gelegen licht golvende zandgebieden. Het contact gebeurt geleidelijk aan de hand van een zuidwestelijk gericht talud. Dit manifesteert zich in de vorm van het waterscheidingsvlak dat ontstaan is tussen het Scheldebekken enerzijds en het stroomgebied van de Maas anderzijds. Het traditionele landschap ter hoogte van het projectgebied behoort tot de Scheldepolders ten oosten van de Schelde. Het projectgebied ligt dan ook in het stroomgebied van de Schelde, meer bepaald in het Beneden Scheldebekken binnen het deelbekken Benedenschijn. Het projectgebied kent een gemiddelde hoogteligging van zo'n 10,4m TAW en kent een relatief vlakke ligging.

Het projectgebied kent landschappelijk gezien een zeker potentieel op archeologische vondstenmateriaal, al dient gewezen te worden op de nabijgelegen hoogtes ten oosten van het projectgebied, die waarschijnlijk naar nederzettingssporen een hoger potentieel kennen. Ook het feit dat het gebied een inpoldering betreft, doet vermoeden dat het te drassig was voor permanente bewoning. De bodemtypekaart verwijst eveneens naar eerder natte gronden, waardoor vroegere bewoners van het gebied vermoedelijk de nabijgelegen hoogten opzochten. Een archeologische inschatting van het gebied maken is een moeilijke opgave te noemen, gezien in de omgeving van het projectgebied amper tot geen archeologische sporen werden opgediept. De gevoerde onderzoeken bleken veelal negatief en effectief uitgevoerd archeologisch onderzoek in de omgeving is schaars en bestaat daarenboven vooral uit kaartindicatoren.

Op basis van de geraadpleegde historische kaarten, blijkt dat het projectgebied vanaf de vroege achttiende eeuw tot de vroege twintigste eeuw vooral bestond uit landbouwgrond en slechts sporadische bebouwing en bewoning kende. Aan het einde van de negentiende eeuw werd een weinig ten noordoosten van het projectgebied het fort van Kapellen gebouwd als onderdeel van de fortengordel rond Antwerpen. Vanaf de twintigste eeuw ontwikkelde het gebied zich als woonwijk, waarbij de omgeving fors verkaveld werd. Het projectgebied maakt deel uit van een ontsluitingsweg die de toegang tot deze woonwijk verschaft en aansluiting biedt met de Hoogboomsteenweg.

De geplande werken omvatten de aanleg van een rioleringsstelsel onder het bestaande wegdek. Daartoe wordt het bestaande wegdek opgebroken en worden twee rioleringsbuizen ingebracht in de bodem. Een eerste persbuis, met een diameter van 110mm, wordt gepland op een diepte van zo'n 1,6 meter onder het bestaande maaiveld. Een tweede buis, met een diameter van 250mm, wordt voorzien op een diepte van zo'n 3,30 meter onder het bestaande maaiveld. Deze buizen worden geplaatst aan de hand van een sleuf van ± 1 meter breed.

Ter hoogte van de Bunderbeek wordt de loop van deze buis opnieuw ingebuisd, nadat de nieuwe riolering onder deze waterloop werd aangelegd. De oude, bestaande riolering ten noorden van de Bunderbeek, in de zone nabij de Fuchsialaan, wordt opgebroken. Op het noordelijke gedeelte van het projectgebied wordt ook nog een Regenwaterafvoer (RWA) aangelegd, met een doorsnede van 400mm. Ter hoogte van de kruising met de Fuchsialaan wordt een ondergronds technisch lokaal aangelegd, met een maximale diepte van 6,27m TAW (4,6meter onder het bestaande maaiveld). Dit lokaal heeft een oppervlakte van 5,04m². Na de werken wordt een nieuw wegdek aangelegd.

Dit alles in overweging genomen is ADEDE bvba van mening dat verder onderzoek in dit geval niet nodig is. De aard van de werken is voor het meest zuidelijke gedeelte van het projectgebied immers te beperkt om op een zinvolle manier aan archeologisch onderzoek te kunnen doen, gezien de bodemingreep zich hier beperkt tot de aanleg van twee buizen. Dit maakt dat slechts een zeer beperkt oppervlak onderzocht kan worden, wat de interpretatie van eventueel aangetroffen grondsporen ernstig bemoeilijkt. Daarenboven kan er binnen een bestaand wegtracé al een zekere verstoring verwacht worden, waarbij dit gedeelte reeds binnen een OB kartering gelegen is. Ook het gedeelte van het projectgebied benoorden de Bunderbeek lijkt een gelijkaardig beeld te tonen. De werken zijn te beperkt om op een zinvolle manier aan verder onderzoek te doen. Ook het ondergrondse technische lokaal, dat een afmeting zal kennen van 2,8 op 1,8 meter, is in dit verband veel te beperkt om enige nuttige kenniswinst te bewerkstelligen. Daarenboven werd op dit noordelijke gedeelte in het verleden reeds een riolering aangelegd en werd de Bunderbeek hier ingebuisd. Ook hier besluiten we dus dat verder archeologisch onderzoek op dit punt weinig zinvol zou zijn.

ADEDE bvba is daarom van mening dat het terrein archeologisch kan vrijgegeven worden om de geplande werken uit te voeren.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.